

PACSKOVSZKY JÓZSEF: KÉK RÓKA

Felhőtán

KELECSÉNYI LÁSZLÓ

MIT LEHET KEZDENI MA HERCZEG FERENC KÉK RÓKÁJÁVAL?

Esti Kornél keresi a boldogság színeit. Megtalálja? Nem tudjuk. Mi is keressük, sosem találjuk. Helyette boldogságkereső filmeket nézünk. Viszszagörgetünk a *Jules és Jimre* vagy – horribile dictu – a *Sztárom a páromra*. Avagy próbálkozunk magyarokkal, nemcsak a *Szindbáddal*, esetleg a *Szerelmes biciklistákkal*. Herczeg Ferenc eszünkbe se jutna. Sebaj, Pacskovszky József producerének eszébe jutott, aki aztán rávette a rendezőt a munkára. Szerencsénkre.

Hagyjuk most a kultúrpolitika által ártírt irodalmi kánont. Hogy az írófejedelemből nagy senki lett az ötvenes évekre. Neki is szerencséje volt, mert az újonnan támadt véleményvezérek nem őt tűzték a zászlóikra. Pedig jobban jártunk volna, mint Wass Alberttel. Amikor a *Kék rókát* írta, még korántsem testálták rá a koronát. 1917-ben, a darab bemutatójának idején Horthy Miklós még nemhogy korszak, de még kormányzó sem volt. A Vígszínház akkori közönsége azonban biztosan boldog, hogy szívének kedves színművet láthat, hogy apró csalásait, picinyke házasságtördeléseit a kortinák

között viszontlátva felmentheti magát: ha ők ott igen, akkor én itt miért ne?!
Pacskovszky és forgatókönyvíró társa (Somogyi György) meglátott valami más, valami többletet a bulvár-darabban. Észrevették, hogy a *Kék róka* alapkérdése nem az, hogy „járt-e Cecília a Török utcában?”, hanem talán olyasmi, hogy jól válaszolt-e Cecília, mikor a felhőkben járó égbolt-kutatóval kötötte össze az életét? Ugyanis a válasz az, hogy nem. Hogy rosszul tette. Ők ketten, a rendező és a forgatókönyvíró-társ viszont nagyon jól tették, hogy kinyitották a darabot, hogy az eredetileg ötszereplős drámából egy új világot teremtettek; nem a már összeomlani készülő Monarchia illuzórikus terepén játszották el, nem is a lovastengerész korának porhanyós társadalmi szerkezetére helyezték rá a sormintát. Úgyesen közbe-közbeavágott pestbudai dokumentumrészletekkel megteremtették ugyan a konkrét miliőt, de az ő érzelmi játékok

„Jól választott-e Cecília?”

(Zsigmond Emőke és Száraz Dénes)

térképe valahol tényleg az égben helyezkedett el, ahol jobbik énünk küzd meg önnön természetével akaratos elemeivel.

Az egyetemi tanárrá átszabott nem e földön járó felhőkutató (Fekete Ernő) valami nagy-nagy félreértés folytán lép házasságra a saját igazi érzelmeit föl nem ismerő, ezért állandóan kifelé kacsingató bájosan és bajosan szexepiles asszonykájával (Zsigmond Emőke). Aki hibákat keresne az adaptációban (magam nem tartozom e szűkkeblű csapat tagjai közé), annak is el kell ismernie, hogy a rendező csálhatatlan érzékkel osztott szerepet. Ebben

a színészcsapatban mindenki nagyon jó. A férfi főszereplő Száraz Dénes (a cicisbeo: irány az *Idegen Szavak Szótára*), nem is igazán házibarát, ő nagy ő, ő az igazi, aki önnön ügyetlensége miatt marad le az anyakönyvvezetőről, mert barátja, az égfurkász célfotóval nyert a veszettül csinos leány kezének elnyerésekor. Amivel aztán mit sem tud kezdeni, helyette belezúg a céltudatos kis tanítványába (Kovács Panka), akivel a mennyboltot fürkészik, s egymást találják meg. Mert ugyebár a végén mindenki azt kapja, amit megérdemel. A karakterepizódok is remekül megoldottak. A léhűtő sportsman (Schmied Zoltán) mintha Ottlik *Hajnali háztetőlkéből* sétált volna át ide, szépséges piros automobilját árulva. A szobalánynak (Mészáros Piroska) alig van pár mondata, ám abból a szinte semmiből egy egész világot épít föl. Így van ez, ha egy rendező szereti a színészeit.

A párok végül összejönnek, cserebomlás van, a vonzások győznek az első rossz választások helyett. Elképzelem, mit mondana erről a tévé-produkcióról egy köldöknéző, többszörösen pályázatvisszautasított, magát a szerzői film utolérheterlen korához béklyózó, örökké csak a terveiben pácolódó filmes. Nem írom ide. A nézőszám ugyan nem igazol semmit, de valami attól, hogy sokan nézik és szeretik, még lehet nagyon jó. A könnyű, a könnyed is lehet mély, „amit a medvék lenéznek” (Kosztolányi). Pacskovszkynak megint sikerült. Az *Esti Kornél utazása* és *A boldogság színe* után megint ő lett az a macska, aki egyszerre kinn és benn is fog egeret. Kapunk valamit tőle: a gazdagon táltalt magyar „érzelmek iskolája” mentén életvezető tanácsokat. Hogyan igen és hogyan nem. Mert érzelmi világunk, már akinek van olyanja, s nemcsak a gyors-szerelmek izgatják, olyasféle, mint az égbolton vonuló pára-kavalkád. Néha megüli a mennyet, néha száguld a szelekkel, néha elüldögél felettünk. De kétségkívül színes, alakváltó és százsorszép.

Hogy ez tévé-film lenne? Mozikban a helye.

KÉK RÓKA – magyar. 2021. Rendezte: **Pacskovszky József**. Írta: **Herczeg Ferenc** színművéből **Somogyi György** és **Pacskovszky József**. Kép: **Gózon Francisco**. Zene: **Bacsó Kristóf**. Szereplők: **Zsigmond Emőke** (Cecília), **Száraz Dénes** (Sándor), **Fekete Ernő** (Pál), **Kovács Panka** (Léna), **Bánovits Vivianne** (Riki), **Schmied Zoltán** (Trill báró), **Sztárek Andrea** (Mira), **Mészáros Piroska** (Cselédlány). Gyártó: **Megafilm**. A **Duna Televízió** bemutatója. 88 perc.

